

THE JACOB RADER MARCUS CENTER OF THE
AMERICAN JEWISH ARCHIVES

MS-763: Rabbi Herbert A. Friedman Collection, 1930-2004.

Series F: Life in Israel, 1956-1983.

Box
19

Folder
11

Reform ideology. 1974-1976.

For more information on this collection, please see the finding aid on the
American Jewish Archives website.

בטאון הקהילה
ליהדות מתקדמת
בתל אביב

קדם

TEL AVIV PROGRESSIVE CONGREGATION

10 שנים לקהילה

תשכ"ו - תשל"ו

1966 - 1976

(1) שאלה - מה מיוחד את השקפת העולם של היהדות המתקדמת לעומת זו של האורתודוקסיה?

תשובה: ישנו תהום בהשקפה בין היהודי האורתודוכסי המאמין ב"תורה מן השמים" במובן המילולי, לבין יהודי בן זמננו שמאמין בהשראה אלוהית, במקרא ובדברי חז"ל, אבל אינו מקבל את ההשקפה שהתורה כולה, על כל אחת ואחת שבה, ניתנה בסיני מפי הגבורה. פרופ' יוליוס גוטמן ניסח את הבעיה כך: "שינוי עקרוני בגישה למצוות חל רק בזמן וזרז, כשהתמוטטה האמונה בתורה מן השמים במובן המסורתי... אך עכשיו קם אותו טיפוס חדש של יהודים דתיים שלא האמינו עוד ב"תורה מן השמים", לא לגבי התורה שבכתב ומכל שכן לא לגבי התורה שבע"פ". (דת ומדע, עמ' 274).

הרוב המכריע של היהודים הדתיים המודרניים אינו מוכן לקבל "...מצווה קלה כחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרך של מצוות". (אבות ב: א). היהודי בן זמננו, המכיר ברבדים שונים בתורה ובהתפתחות של המסורת, לפי הגישה ההסטורית המדעית, אינו יכול לקבל כחבילה אחת איסור שעטנז וכלאיים עם עשרת הדברות ו"קדושים תהיו".

(2) שאלה - האם היהדות המתקדמת היא חידוש אשר אין לו קשר ליהדות ההיסטורית?

תשובה: היהדות ההיסטורית בעיקרה היתה תמיד מתקדמת, מתפתחת, תושטתה תוך כדי ניסיון להתמודד עם דרישות הזמן. הנביאים ירמיה ויחזקאל לא היו מוכנים לקבל את הקביעה שבתורה: "אל קנא פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי" (שמות כ: ודברים ה: ט), ירמיה הגיב: "בימים ההם לא יאמרו עוד: אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקנה, כי אם איש בעונו ימות" (ירמיה לא: כט - ל; ויחזקאל יח: א-ד). מחבר ספר איוב לא היה יכול להשלים עם שכר ועונש מאכאני כפי שהוא מתבטא בספר דברים, והעמיד את הבעיה הנצחית של צדיק ורע לו, רשע וטוב לו.

(3) שאלה - האם חז"ל גם כן "שינו" מצוות וקידמו את היהדות?

תשובה: חכמינו ביטלו בפועל רבות ממצוות דאורייתא שלא עמדו במבחן הזמן כמו בן סורר תורה, אשה סוטה, ו"עין תחת עין", כאשר הכלכלה בארץ השתנתה מחקלאית למסחרית והעם סירב לקיים מצוות שמיטת החובות בשנה השביעית הציב הלל בתקנת הפרחבל. חכמינו עצמם הכירו בעובדות השינויים שחלו בדת משה ישראל, ובעדות לכך יוכל לשמש המדרש על משה רבנו שבא לבית מדרשו של רבי עקיבא כשהיו הוא ותלמידיו עוסקים בפירושים על תורת משה, "...ולא היה יודע (משה) מה הם אומרים. תשש כחזו. כיון שהגיע (ר' עקיבא) לדבר אחד, אמר לו אחד מתלמידיו: רבי מנין לך? אמר להם: הלכה למשה מסיני - נתיישבת דעתו, (מנחות כט) נתישבה דעתו של משה מפני שנכח שעל אף השינויים קיימת רציפות.

רבי יהודה הנשיא, בניגוד לאיסור, ערך והעלה את המעשה על הכתב כאשר היתה קיימת סכנה שכל התורה תאבד, והיה צורך לפעול בהעזה לפי העקרון "עת לעשות לה' הפרו תורתך". עיקרון זה התסבר היטב ביהדות. במעשם של ר' יוחנן וריש לקיש שהיו מעיינים בספר של אנדה בשבת, אף על פי שלפי הדין אסור היה לכתוב בספר אנדה שהיא דברי תורה שבע"פ, אין לקרוא בו. הם הסבירו את מעשם כך: "עת לעשות לה' הפרו תורתו" (תהלים קי"ט: קכ"ו) - אמרו: מוטב תעקר אות אחת מן התורה ואל תשתכח תורה מישראל (תמורה י"ד), במקום שיש חשש שכחת-תורה מישראל אפשר להקל ולהתיר את האיסור.

(המשך - בעמוד 11)

(4) שאלה - אם היהדות היתה בעיקרה מתקדמת, מה קרה שהיא הפסיקה להתקדם?

תשובה: ובכן, היהדות היתה בעיקרה מתקדמת ומתפתחת עד לימי הביניים כאשר היהודים נסגרו בתוך ארבע חומות וציטאו והסתגרו בד' אמות ההלכה, אך עם המהפכה הצרפתית ב-1789 והשני האמנסיפציה, משנפלו החומות והיהודי נפגש עם העולם שבחוץ, נוכח לדעת על הפער העצום שהתהווה בינו לבין העולם.

(5) שאלה - מה היו התגובות לאמנסיפציה ואיך השתלבה בה היהדות המתקדמת?

תשובה: התגובות לכך במאה ה-19 היו משלשה סוגים: (א) עדיבה מחלטת של היהדות וברירה לעולם המערבי בהתבוללות והתנצרות; (ב) הסתגרות ושמירה קנאית על הקיים בידי האורתודוקסיה הקיצונית הפחדת מכל שינוי; (ג) התמודדות עם שני העולמות, העולם היהודי והעולם הכללי על ידי היהדות הרפורמית, אשר טענה שדת ישראל חייבת שוב להתקדם ולהתפתח לפי רוחה האמיתית של היהדות והיסטורית בעקבותיהם של ירמיה ואיוב, הלל הזקן ורבי יהודה הנשיא.

(6) שאלה - האם זה נכון, שהיהדות הרפורמית מהווה גשר להתבוללות וסמיעה?

תשובה: טעות חמורה לומר שהיהודי פנה לבית ובנסת הרפורמי כדי להתבולל ולהתנצר. ההיפך הוא הנכון, היהדות הרפורמית קמה לעצור את זרם ההתבוללות והצילה יהודים רבים לדת ישראל. ומכאן שהנה תוצאה דוקא של התעוררות דתית אמיתית של הרצון הכן להפוך את המסורת היהודית לתורת חיים.

מובן שבהיותה של הרפורמה בתחילת המאה ה-19 תנועה מהפכנית (ואין מהפכה מתונה) נעשו טעויות בידי קיצוניים לגבי תוצאות הציון ולמסורת. אך היהדות המתקדמת אינה מפחדת להודות בטעויות ולתקן.

(7) שאלה - מהן המסורות של היהדות המתקדמת בעולם ובישראל היום?

תשובה: התנועה בישראל, בדומה לתנועות רפורמיות וליברליות ב-25 ארצות ברחבי תבל והמונות למעלה ממליון חצי נפשות, מנסה להתמודד עם המציאות הקשה בארץ מזמנת המיסוד האורתודוקסי הרשמי וזמנע מהיהדות ומתקדמת זכויות בסיסיות שהיא נהנית מהן בכל ארץ אחרת. רוב בני הנער בארץ התרחק מבית הכנסת, מאמונה באלהי ישראל ומצוות. רבים מהם ומרצאים את עצמם בשטח הפקר רוחני בין אורתודוקסיה לבין חילוניות, מחפשים השקפה דתית ליברלית ההולמת את זמננו ואת ארצנו. היהדות ומתקדמת בישראל פותחה להם.

דובינשטין ושות' חברה קבלנית בע"מ

דירות איכות
בגדלים שונים

ירושלים • חל-אביב • חולון • בת-ים

מקוה ישראל 8 תל-אביב, טל' 622621

בכל ליל שבת תפילת קבלת שבת בשעה 6.30 בערב בחודשים מאי-אוגוסט
 " " " " 5.30 " " " " ספטמבר-אפריל

תפילת שחרית בשעה 9.30 בבוקר.
 התפילות בהנחיית הרב משה זמר והחזן מרדכי בן שחר.
 הקהל מוזמן לקידוש אחרי התפילה.

בכל יום א' בשעה 4.00 אחה"צ - חוג בני-מצוה.
 בכל יום ב' בשעה 6.30 בערב פגישת חוג הנוער (גיל תיכון).
 מועדון הנוער נפתח בשעה 6.00 בערב.

בכל יום ד' בשעה 7.00 בערב - חוג ללמוד פרשת השבוע.
 בשעה 8.30 בערב חוג בן-אפרים לתלמוד בהדרכת
 הרב משה זמר (מסכת סנהדרין).

יום ג' הראשון בחודש: פגישת חוג הנשים בשעה 8.30 בערב.

EVERY FRIDAY Kabbalat Shabbat Services
 at 6.30 p.m. During May - August
 at 5.30 p.m. During September - April

EVERY SATURDAY Shacharit Service at 9.30 a.m. services are
 Conducted by Rabbi Moshe Zemer and Cantor
 Mordechai Ben-Shachar. The Congregation is
 invited to Kiddush after Shacharit.

EVERY SUNDAY At 4.00 p.m. Bar Mitzvah Group.

EVERY MONDAY At 6.30 p.m. High School Youth Group.

EVERY WEDNESDAY At 7.00 p.m. Class in the weekly Torah Portion.

EVERY WEDNESDAY At 8.30 p.m. Talmud Class taught by Rabbi
 Moshe Zemer. (Tractate Sanhedrin)

THE FIRST TUESDAY of the Month - Sisterhood Meeting at 8.30 p.m.

יו"ר המערכת: בת שבע חפץ
 העורך: מרדכי רוזנגרטן
 אילנה זמר
 צבי ודאי

בית כנסת "קדם"
 הקהילה ליהדות מתקדמת
 רח' קרליבך 20
 פינת רח' המאספים 2
 תל - אביב

INVITATION

In celebration of the Centennial of the

**HEBREW UNION COLLEGE
JEWISH INSTITUTE OF RELIGION**

and on the occasion of

the Golden Jubilee Conference of
the World Union for Progressive Judaism

The President, the Faculty and
the Board of Governors
request the honor of your presence
at an Academic Convocation

Honorary Degrees will be conferred upon

Rabbi Saadiah Gelb

Rabbi Richard G. Hirsch

Rabbi Dr. Henrique Lemle

Convocation Address:

Mr. Avraham Harman
President, Hebrew University

The Convocation will take place on
Saturday, November 20, 1976 at 8:15 p.m. in the
Grand Ballroom of the Jerusalem Hilton

לציון חגיגות יובל המאה של
היברו יוניון קולג'
המכון למדעי היהדות

ולרגל ועידות היובל של
האיגוד העולמי של
התנועה ליהדות מתקדמת

מתכבדים הנשיא, סגל המורים וחבר הנאמנים

להזמין להשתתף בעצרת אקדמית

בה יוכתרו בתוארי כבוד

הרב סעדיה גלב

הרב אשר הירש

הרב ד"ר הנריק למלה

נאום הכותרה יישא

מר אברוזס הרמן

נשיא האוניברסיטה העברית

הטכס יתקיים במוצ"ש, כ"ז בחשון תשל"ז
(20 בנובמבר 1976) בשעה 8.15 בערב
באולם הגדול של מלון הילטון ירושלים

הזמנה

בטאון הקהילה
ליהדות מתקדמת
בתל אביב

קדם

TEL AVIV PROGRESSIVE CONGREGATION

10 שנים לקהילה

תשכ"ו - תשל"ו

1966 - 1976

(1) שאלה - מה מייחד את השקפת העולם של היהדות המתקדמת לעומת זו של האורתודוקסיה?

תשובה: ישנו תהום בהשקפה בין היהודי האורתודוקסי ומאמין ב"תורה מן השמים" במובן המילולי, לבין יהודי בן זמננו שמאמין בהשראה אלוהית, במקרא ובדברי חז"ל, אבל אינו מקבל את ההשקפה שהתורה כולה, על כל אמת ואמת שבה, ניתנה בסיני מפי העבודה. פרופ' יוליוס גוטמן ניסח את הבעיה כך: "שינוי עקרוני בגישה למצוות הל' רק בזמן חז"ש, כשהתמוטטה האמונה בתורה מן השמים במובן המסורתי... אך עכשיו קם אותו טיפוס חדש של יהודים דתיים שלא האמינו עוד ב"תורה מן השמים, לא לגבי התורה שבכתב ומכל שכן לא לגבי התורה שבע"פ". (דת ומדע, עמ' 274).

הרוב המכריע של היהודים הדתיים המודרניים אינו מוכן לקבל "...מצווה קלה כחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות". (אבות ב: א). היהודי בן זמננו, המכיר ברכבים שונים בתורה ובהתפתחות של המסורת, לפי הגישה ההיסטורית המדעית, אינו יכול לקבל כחבילה אחת איסור שעטנז וכלאיים עם עשרת הדברות ו"קדושים תהיו".

(2) שאלה - האם היהדות המתקדמת היא חידוש אשר אין לו קשר ליהדות ההיסטורית?

תשובה: היהדות ההיסטורית בעיקרה היתה תמיד מתקדמת, מתפתחת, ומשתנה תוך כדי נסיון להתמודד עם דרישות הזמן. הנביאים ירמיה ויחזקאל לא היו מוכנים לקבל את הקביעה שבתורה: "אל קנא פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי" (שמות כ: ודברים ה: ט), ירמיה הציב: "בימים ההם לא יאמרו עוד: אבות אכלו בשר ושינו בנים תקנה, כי אם איש בעונו ימות" (ירמיה לא: כט - ל; ויחזקאל יח: א-ד). מחבר ספר איוב לא היה יכול להשלים עם שכר ועונש מאכאני כפי שהוא מתבטא בספר דברים, והעמיד את הבעיה הנצחית של צדיק ורע לו, רשע וטוב לו.

(3) שאלה - האם חז"ל גם כן "שינו" מצוות וקידמו את היהדות?

תשובה: חכמינו ביטלו כפועל רבות ממצוות דאורייתא שלא עמדו במבחן הזמן כמו בן סורר ומורה, אשה סוטה, ו"עין תחת עין", כאשר הכלכלה בארץ השתנתה מחקלאית למסחרית והעם סירב לקיים מצוות שמירת החובות בשנה השביעית וציב הל' בתקנת הפרחובל.

חכמינו עצמם הכירו בעובדות השינויים שחלו בדת משה וישראל, וכעדות לכך יוכל לשמש המדרש על משה רבנו שבא לבית מדרשו של רבי עקיבא כשהיו הוא וחלמידיו עוסקים בפירושים על תורת משה, "...ולא היה יודע (משה) מה הם אומרים. חשש כחור. כיון שהציע (ר' עקיבא) לדבר אחד, אמר לו אחד מתלמידיו: רבי מנין לך? אמר להם: הלכה למשה מסיני - נתיישבת דעתו, (מנחות כט) נתיישבה דעתו של משה מפני שנוכח שעל אף השינויים קיימת רציפות.

רבי יהודה הנשיא, בניגוד לאיסור, ערך העלה את המשנה על הכתב כאשר היתה קיימת סכנה שכל התורה תאבד, והיה צורך לפעול בהעזה לפי העקרון "עת לעשות לה' הפרו תורתך". עיקרון זה הוסבר היטב בתלמוד. במעשם של ר' יוחנן ורש לקיש שהיו מעיינים בספר של אגדה בשבת, אף על פי שלפי הדין אסור היה לכתוב בספר אגדה שהיא דברי תורה שבע"פ, ואין לקרוא בו. הם הסבירו את מעשם כך: "עת לעשות לה' הפרו תורתו" (תהלים קי"ט: קכ"ו) - אמרו: מוטב תעקר אות אחת מן התורה ואל תשתבח תורה מישראל (תמורה י"ד), במקום שיש חשש שכחת-תורה מישראל אפשר להקל ולהתיר את האיסור.

(המשך - בעמוד 11)

4 שאלה - אם היהדות היתה בעיקרה מתקדמת, מה קרה שהיא הפסיקה להתקדם?

תשובה: ובכן, היהדות היתה בעיקרה מתקדמת ומתפתחת עד לימי הביניים כאשר היהודים נסגרו בתוך ארבע חומות וציטאות הסתגרו ב"אמות ההלכה", אך עם המהפכה הצרפתית ב-1789 השני האמנסיפציה, משנפלו החומות והיהודי נפגש עם העולם שבחוץ, נזכר לדעת על הפער העצום שהתהווה בינו לבין העולם.

5 שאלה - מה היו התגובות לאמנסיפציה ואיך השתלבה בה היהדות המתקדמת?

תשובה: התגובות לכך במאה ה-19 היו משלשה סוגים: (א) עדיבה מחלטת של היהדות וברירה לעולם המערבי בהתבוללות והתנצרות; (ב) הסתגרות ושמירה קנאית על הקיום בידי האורתודוקסיה הקיצונית הפחות מכל שינוי; (ג) התמודדות עם שני העולמות, העולם היהודי העולם הכללי על ידי היהדות הריפורמית, אשר טענה שדת ישראל חייבת שוב להתקדם ולהתפתח לפי רוחה האמיתית של היהדות והיסטוריה בעקבותיהם של ירמיה ואיוב, הלל הזקן ורבי יהודה הנשיא.

6 שאלה - האם זה נכון, שהיהדות הרפורמית מהווה גשר להתבוללות וסמיעה?

תשובה: טעות חמורה לומר שהיהודי פנה לבית הכנסת הריפורמי כדי להתבולל ולהתנצר. ההיפך הוא הנכון, היהדות הריפורמית קמה לעצור את זרם ההתבוללות החצילה יהודים רבים לדת ישראל. תמכאן שהנה תראה דוקא של התעוררות רחבת אמותיה של הרצון הכן להפוך את המסורת היהודית לתורת חיים.

מובן שבהיותה של הריפורמה כתחילת תמאה ה-19 תנועה מהפכנית (ואין מהפכה מתונה) נעשו טעויות בידי קיצוניים לגבי תצוה לציון ולמסורת. אך היהדות המתקדמת אינה מפחדת להודות בטעויות ולחקן.

7 שאלה - מהן המטרות של היהדות המתקדמת בעולם ובישראל היום?

תשובה: התנועה בישראל, בדומה לתנועות רפורמיות וליברליות ב-25 ארצות ברחבי תבל והמונות למעלה ממליון חצי נפשות, מנסה להתמודד עם המציאות הקשה בארץ מזמת המימסד האורתודוקסי הרשמי ומונע מהיהדות המתקדמת זכויות בסיסיות שהיא נהנית מהן בכל ארץ אחרת. רוב בני הנער בארץ התרחק מבית הכנסת, מאמונה באלוהי ישראל ומצוות. רבים מהם ומצאנים את עצמם בשטח הפקר רוחני בין אורתודוקסיה לבין חילוניות, מחפשים השקפה רחבת ליברלית החולמת את זמננו ואת ארצנו. היהדות המתקדמת בישראל פתוחה להם.

רובינשטין ושות' חברה קבלנית בע"מ

דירות איכות
בגדלים שונים

ירושלים • תל-אביב • חולון • בת-ים

מקוה ישראל 8 תל-אביב, טל 622621

בכל ליל שבת תפילת קבלת שבת בשעה 6.30 בערב בחודשים מאי-אוגוסט
 " " " " 5.30 " " ספטמבר-אפריל

תפילת שחרית בשעה 9.30 בבוקר.

התפילות בהנחיית הרב משה זמר והחזן מרדכי בן שחר.

הקהל מוזמן לקידוש אחרי התפילה.

בכל יום א' בשעה 4.00 אחה"צ - חוג בנ"י-מצוה.

בכל יום ב' בשעה 6.30 בערב פגישת חוג הנוער (גיל תיכון).

מועדון הנוער נפתח בשעה 6.00 בערב.

בכל יום די בשעה 7.00 בערב - חוג ללמוד פרשת השבוע.

בשעה 8.30 בערב חוג בן-אפרים לתלמוד בהדרכת

הרב משה זמר (מסכת סנהדרין).

יום ג' הראשון בחודש: פגישת חוג הנשים בשעה 8.30 בערב.

EVERY FRIDAY

Kabbalat Shabbat Services

at 6.30 p.m. During May - August

at 5.30 p.m. During September - April

EVERY SATURDAY

Shacharit Service at 9.30 a.m. services are

Conducted by Rabbi Moshe Zemer and Cantor

Mordechai Ben-Shachar. The Congregation is

invited to Kiddush after Shacharit.

EVERY SUNDAY

At 4.00 p.m. Bar Mitzvah Group.

EVERY MONDAY

At 6.30 p.m. High School Youth Group.

EVERY WEDNESDAY

At 7.00 p.m. Class in the weekly Torah Portion.

EVERY WEDNESDAY

At 8.30 p.m. Talmud Class taught by Rabbi

Moshe Zemer. (Tractate Sanhedrin)

THE FIRST TUESDAY of the Month - Sisterhood Meeting at 8.30 p.m.

יו"ר המערכת: בת שבע חפץ

העורך : מרדכי רוזנגרטן

אילנה זמר

צבי ודאי

בית כנסת "קדם"

הקשה'לה ליהדות מתקדמת

רח' קרליבר 20

פִּינֶת רֹחַ: הַמַּאֲסָפִים 2

תל - אביב

June
1975

(1) שאלה:

הזקוק יהודי בן דורנו לאמונה דתית?

תשובה:

איש באמונתו יחיה. אדם בעל שאר רוח שואף לחיים שיש להם משמעות ורצון להנהיל לבניו מערכת ערכים שלפיו יתוו לעצמם אורח חיים שיש בו משמעות. הוא מתמודד עם שאלות מפתח של קיומו: האם יש טעם ותכלית לחיים עלי אדמות או האם החיים אינם אלא מעין סימטה עיוורת המוליכה לאבדון המוות? הקיים בכלל אדק בעולם או האם שולט הרשע בעולם וסופו להביא אותנו לכלייה אסוכית? הקיימים ערכים המתאימים לאדם בן דורנו או האם כל אחד הישר בעיניו יעשה מבלי להתחשב בזולת?

ההתפתחות הטכנולוגית של הזמן החדש הביאה לשיפורים ניכרים במצבם של המוני האנושות. אך ברכה זו, קללה סמונה בחובה. שהרי יסודות החיים המסורתיים עורערו ואתם ערכי המסורת הדתית. והאדם בחברה המודרנית יותר יחיד, בודד וחשוף מול פגעי הגורל. התורות התברתיות והפילוסופיות החילוניות השונות שנוסחו בכדי לענות על הדילמה של הקיום האנושי הכזיבו. מסתבר שבלי מסורת של ערכים נצחיים קשה לאדם למצוא את דרכו הרוחנית בעולם. לשאלות קיום אלה גם אין המדע מתימר להציע פתרונות. המדע שואף לקבוע עובדות ואין לו ענין בשאלות תכליתיות.

היהדות מאמינה בכוח עליון - אל חי עולמים היחיד באחדותו. הוא העקרונ המאחד את היקום ומקור הערכים שעל פיהם יהיה האדם. ערכים אלה הם נצחיים והם מורשת הברית שכרת הקדוש-ברוך-הוא עם עם ישראל. ברית זו היא דינאמית ואינה סטאטית. ערכיה נשקפו על ידי דורי דורות של יהודים אך הם פירושו והתאימה לאור נסיבות הזמן ומתוך התמודדות עם המציאות המשתנה. היהודי המאמין באלהיו - מאמין גם באדם ובעולמו.

(2) שאלה:

לית מאן דפליג שבמשך אלפיים שנות הגולה מלאה הוצאת את התפקיד המרכזי בקיומו של עם ישראל, אבל לשם מה זקוק היהודי היושב בקרב עמו ובתוך ארצו לדת ישראל?

תשובה:

מדינת ישראל היא סלב חשוב בהגשמתה של גאולה עם ישראל. אך מי שחי במדינת ישראל הרי יודע עד כמה רחוקים אנו מהגשמת האידאל של חיים יהודיים שלמים ומוסריים.

כולנו מודעים לכך שהאזירה הסודרת בארץ אינה נוחה. למרות גילויים של אהבת ישראל, גבורה עילאית ומסירות נפש, נתקלים אנו בחיי ראווה, בחתירות פוליטיות, ובאלימות ציבורית. סרס גסרנו את הפער הכלכלי והתרבותי שמפריד בין עדות ומעמדות. נשקפת סכנה לתרבותנו על ידי יבואן של כל מיני תופעות חתרניות וסחיות. ריקנות ובורות משועת פשוט בכל שכבות החברה במחנינו, ופגעו גם בדור הצעיר.

קיומה של המדינה אינו מטרם בפני עצמה. המדינה היא כלי להשגת מטרות האמיתיות. גאולתם של יהודים וכינונה של חברה המוסתת על עקרונות צדק ומוסר שהם ציפור נפשה של היהדות. זכותנו המוסרית לארץ, יסודה בתולדות עם ישראל ובברית הכרותה בינינו ובין אלהי ישראל להקים בגבולות הארץ חברה שתהיה ברוח נביאי ישראל וחכמי ישראל. מי שיודע את תולדות עמנו ומי שנאמן לברית זו מסוגל לא רק להתמודד עם הסכנות הפנימיות והחיצוניות המאיימות עלינו, אלא אף לקרבנו אל הגאולה השלמה.

דברי ימי עם ישראל הוכיחו כי כל אימת שעמנו מצא את עצמו במצב של התפוררות רוחנית ומוסרית, נשקפה סכנת כלייה לעצם קיומו הפיזי המידי בידי סונאיו אשר עמדו עליו לכלותו. כיום נתונה החברה הישראלית במשבר ערכים המחליש את כוח עמידתנו מול אויבינו - המתנכלים לנו.

(3) שאלה:

אם עלינו לשמור על אורח חיים יהודי, מדוע דווקא
לפי גיטתה של היהדות המתקדמת?

תשובה:

התנועה ליהדות מתקדמת מנסה לתת תוכן יהודי לחייו של
יהודי החי במדינת ישראל המודרנית. האורתודקסיה מדגישה
יותר על המידה את המצוות הפולחניות שבמסורת. כל הדבק בה
חייב לקבל את מכלול ההלכה כאילו ניתן כתבילה אחת. מאז
ומתמיד היהדות עברה תהליך של התפתחות תוך שאיפה להאבק עם
המציאות המשתנה ועם הבעיות הרוחניות של כל דור ודור. ואם
כי אין כוונתנו לערער את אמונתם של יהודים מסורתיים המוצאים
סיפוק רוחני באורח חיים אורתודקסי, פונים אנו אל יהודים
שאינם מוכנים לקבל אורח חיים זה. בתנועתנו מנסים אנו לענות
על צורכי השעה מחוץ התייחסות עמוקה ורצינוה למסורתנו עתיקת
הימים, אך מבלי להשתעבד לה. אנו מציעים שיבה אל המקורות
הדינאמיים של דת ישראל כפי שהם מתגלים במקרא, בתורה שבעל
פה ובמחשבת ישראל, שיבה תוך מאבק רוחני, מחשבתי ורגשי.
מאידך אין אנו נרתעים מלוותר על אמונות, דעות ומצוות
המפריעות למצפוננו ולהכרתו של יהודי בן זמננו והמערערות את
הקשר שבינו ובין אלהיו. מתנגדים אנו לכל נסיון לכפות על
מצפונם של יהודים דברים שאינם מקבלים על דעתם או מצוות
שעבר זמנן. ועם זאת מאמינים אנו בעקרון ההלכה ובערכה של
שמירת מצוות בעלות מטמעות רוחנית, מוסרית וטקסית.

דוגלים אנו, לכן, באורח חיים דתי מודרני שבו נפגשים
יחד זיקה עמוקה לעברנו המפואר עם צורות מבע המקובלות על
יהודי בן דורנו. אסור לדת ישראל שתצטמצם אך ורק בתחום
העבר. היהדות חייבת למצוא את ביטוייה ההולם, והאמיתי
גם בחיינו בהווה וגם בדורות שיבואו אחרינו.

(4) שאלה:

מהי יחסה של היהדות המתקדמת למצוות המעשיות?

תשובה:

אמרנו שאנו מקבלים את עקרון ההלכה אם כי לא את פרטי פרטיה. אדם חייב לבטא את אמונתו בעשיית מצוות. כלומר במעשים קונקרטיים בחייו היומיומיים. אמת המידה שבה אנו נוקטים היא: האם המצווה מבטאה בדורנו את עקרונות היסוד של דת ישראל או האם היא מחזקת את זיקתו של היהודי למורשתו ולאלהיו. שהרי המצווה אינה מטרה לכשעצמה אלא כלי שבאמצעותו מתקרב האדם אל אלוהיו ומתקדש. לדוגמא אנו חושבים את מצוות שמירת השבת כבעלת ערך עליון. יהודי מתקדם מקדש את שבתו בקרב משפחתו על ידי הדלקת הנר וקידוש היין וארוחה משפחתית חגיגית המלווה בברכות ובדמירות. הוא משתתף יחד עם בני משפחתו בתפילה בציבור, מקדיש זמן לתלמוד תורה ולעונג שבת, וביציאת השבת מקיים את מצוות נר ההבדלה. מאידך אינן היהדות המתקדמת מחייבת הקפדה בכל מהשי הפרטים של איסורי השבת, איסורים שפעם היו בגדר של מלאכה בשבת, אבל כיום עסויים לעכב בעד עונג השבת.

בדומה ישנם איסורים בדיני אישות שאינן אנו מקבלים. כמובן שחיי משפחה מחוקנים ברוח מסורתנו הם ביסוד קיומנו כיחידים וכציבור. אך דינים כגון חליצה, ממזרות, איסור נשואי כהן וגרושה וכדומה הם דינים שאבד עליהם הכלח והגיעה השעה לבטלם. בדורנו לא רק שאינם מועילים לקדושת חיי המשפחה אלא עומדים לה לרועץ.

אנו מאמינים בזכויות שוות לנשים בכל דבר שבקדושה. הנוהג להפריד בין גברים ונשים בשעת התפילה ובלימוד תורה פוגע בזכויותיהן ונראה לנו לא רק כחסר משמעות אלא כבלתי מוסרי. מנהג זה גם פוגע בחויית התפילה של המשפחה המאוחדת. כללו של דבר: אנו מחייבים את קיומן של אותן מצוות מעשיות שיש להן השפעה חיובית ומחנכת על פי העקרון: לא נתנו המצוות אלא לצורך כהן את הבריות (בראשית רבה מד:א).

המוחר לנו לברור ולבחור בין המצוות?

תשובה:

לפי השקפתנו הברירה והבחירה בין המצוות הינה מותרת. למעשה תהליך זה של ברירה אינו חדש אלא התקיים בכל דור ודור. מדברי ימי עמנו אנו למדים שבתקופות שונות בארו יהודים לשמור מצוות שנראו להם כרלוונטיות והוחזרו מצוות רבות בצל השכחה. רק בדורות האחרונים, מחוץ שאיפה לשמור על יחודה, וכהתגוננות בפני העת החדשה, התאבנה ההלכה והתבצרה מאחורי תלי תלים של הלכות, ואסרה כל חדש. עד לחתימת השולחן ערוך במאה השש-עשרה חקנו ושינו חכמים את מערכת ההלכה והתאימוה לנסיבות הזמן.

התנאים והאמורים למשל הרבו בתקנות ובהערמות משפטיות בכדי לעקור או להתעלם ממצוות דאורייתא שלא עמדו במבחן הזמן. כך למעשה בסלו דין בן סורר ומורר, אישה סושה, ופרשו "עין תחת עין" פירוש מוסרי לא כעין ממש אלא כממון. כשחלו שינויים בכלכלה של ארץ ישראל ונמנעו הלויים מלהלוות כסף לעניים בגלל דין שמיטת החובות בשנה השביעית, עמד הלל והתקין פרוזבול בכדי למנוע עוול חברתי. חיקונים רבים נעשו על פי הכלל "עת לעשות לה" הפרו תורתך" (תהלים קיט:קכ"ו). וחכמינו קבעו "מוטב תעקר אות אחת מן התורה ולא תשתכח תורה מישראל" (תמורה יד, וראה רש"י שם).

אף אחד מאתנו אינו מעלה על דעתו שאורח חיו של איש הישוב הישן בירושלים כיום על לבושו, לשונו ומנהגיו דומה לזה של יהודי מתקופת המקרא או המשנה.

אין אנו באים לזלזל, חלילה, בערכן ההיסטורי של המצוות המעשיות אשר קיימו את יהודו ואהדותו של עם ישראל בתקופות קשות ומרות. אולם כיום הפסיקו מצוות מסויימות למלא את משרתן. בדורנו אין אנו נזקקים להערמות המסגטיות למיניהן - היחרי עסקא וכדומה להם. אנו מכריזים בגלוי "עת לעשות לה". מן הדין הוא לרכז את מחשבותינו וכוהותינו בסמירת המצוות שיש להן משמעות.

כמובן שאין אנו גורסים לגשת לתהליך הבחירה והברירה מתוך קלות ראש. רבני התנועה ליהדות מתקדמת וחבריה מחוייבים לשבת על המדוכה ולשקול כל שינוי ושינוי שהם מציעים ועתידיים להציע בכבוד ראש ומתוך רגשי כבוד ואחריות עמוקים למסורת היהודית.

(6) שאלה:

אם כן, האין היהדות המתקדמת תנועה של הנוחיות המסתפקת במועט, ומקילה יתר על המידה?

תשובה:

כל הטוען זאת מעיד שלא ירד כלל וכלל לכוונותיה ומטרותיה של תנועתנו. שהרי אין אנו באים להקל על יהודים המקפידים במצווה קלה כבחמורה. אנו פונים דווקא אל יהודים שאינם מקבלים את כל מצוות ההלכה מטעמי מצפון.

כל המחפש לו חיים יהודים נוחים מוטב שלא יצטרף אלינו. מבחינות רבות קשה דרכנו מזו של אחינו האורתודוקסים. שהרי להם אין התלבטויות, משנתם סדורה לפנייהם ועליהם אך ורק לקיים את המצוות ככתוב בשולחן ערוך ובכליו.

קל מאד לקבוע למשל שכל מלאכה אסורה בשבת וטוף פסוק. אולם במציאות של מדינה יהודית ריבונית ומודרנית האמנם ניתן להשביית את כל התעשייה הכבדה, את כל מערכת התחבורה והתקשורת והשירותים החיוניים שאינם בגדר פיקוח נפש? דרך קלה היא להתעלם מדרישות המציאות, ואף לדעת שיהודים חילוניים יחללו את השבת עבור יהודים שומרי שבת. ומאיזן כמה קל הדבר להתעלם מדרישות המסורת היהודית ולשלול כל התחייבות דתית. יתכן שהדרך הקשה ביותר היא לחתור ולמצוא את שביל הזהב - להשתדל ולמצוא את דרכה ורוחה של היהדות המקורית בצורה שתמצא את ביטוייה ההולט במערבולת החיים המודרניים. בדרך זו בחרנו אנו.

HEBREW UNION
COLLEGE-
JEWISH INSTITUTE
OF RELIGION
AND THE
UNION OF
AMERICAN HEBREW
CONGREGATIONS
YOUTH
DIVISION
OFFER

**AN
ACADEMIC
YEAR
IN ISRAEL
ON A
KIBBUTZ**

JUNE 1974- MAY 1975

HEBREW UNION
COLLEGE-
JEWISH INSTITUTE
OF RELIGION
AND THE
UNION OF
AMERICAN HEBREW
CONGREGATIONS
YOUTH
DIVISION
OFFER

**AN
ACADEMIC
YEAR
IN ISRAEL
ON A
KIBBUTZ**

THE AIM

Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion and the Union of American Hebrew Congregations Youth Division are providing college students with an opportunity to spend "A Year of Studying and Living in Israel." The setting for this unique program is a kibbutz.

LOCATION

Kibbutz Maale Ha-Chamisha, where the students will live, is located about eight miles southwest of Jerusalem. Frequent transportation to Jerusalem, for use of the Hebrew Union College Library and other facilities, is available. The faculty will travel to the kibbutz for classes.

THE PROGRAM

The program presents a rich variety of formal and informal educational experiences. Most of the summer is spent working on the kibbutz and studying the Hebrew language using the Ulpan method. Most of the winter months are spent primarily in study and related field trips. The spring semester consists of half work and half study. Interspersed throughout the year are 35 days of scheduled travel, in addition to the educational field trips taken in conjunction with specific courses. Also included are two weeks of archaeological excavating under supervision of the College-Institute.

SUPERVISION

Dr. Ezra Spicehandler, Director of Jewish Studies and Professor of Hebrew Language and Literature at the Hebrew Union College in Jerusalem, is supervising all academic work. Rabbi Henry Skirball, Director of Israeli Youth programs for the UAHC, whose office is also at the Hebrew Union College, is responsible for the administrative part of the program. There will be Fellows-in-Residence at Maale Ha-Chamisha, living, working, and studying with the students.

COURSE DESCRIPTIONS

Sociology of Contemporary Israel - 6 credits

Examination of the social structures of Israel's many subcultures: Ashkenazic, Sephardic, Arabic; of the inter-relationship between communities: native and immigrant, rural (kibbutz and moshav) and urban, military and civilian, religious and secular. Study of social agencies; the family, the role of women. Extensive field trips to educational welfare institutions, kibbutzim, moshavim, immigrant absorption centers, youth villages, development towns, Arab and Druze villages and towns, Israeli urban centers.

History of Modern Israel - 3 credits

A survey of the history of modern Israel from the rise of Zionism in Europe to modern times: examination of economic, social and political conditions leading to the destruction of European Jewry and the disintegration of Middle-Eastern Jewish communities; Jewish and European roots of the Zionist idea; Jewish settlement in Palestine under Turkish and British rule; struggle for national independence; development of the State of Israel.

The Government of Israel: Structure and Policies - 3 credits

The structure and process of Israel's governmental institutions: national, regional and local, legislative, executive, and judicial. Study of quasi-governmental institutions: Jewish Agency, Histadruth, moshav and kibbutz organizations. Attention to the power structure of Israel's society: political parties, pressure groups, election methods. Examination of Israel's foreign policy: Israeli-Arab conflict, the Mediterranean sphere, relationship to the USA, USSR, and EUROPE.

Biblical Archaeology - 3 credits

Introduction to the fundamentals of Biblical Archaeology with emphasis on methodology appropriate to sites in Israel; historical geography of Biblical Israel. Field trips include visits to major Israeli archaeological sites and field work under the supervision of a trained archaeologist.

Hebrew - 15 credits

Classes in conversational Hebrew; grammar and syntax of Biblical, rabbinic and modern Hebrew; selected Hebrew readings from Israeli newspapers and current literature; Hebrew composition. Students will be evaluated and placed on an appropriate level based upon their knowledge.

Hebrew Literature - 3 credits

Survey of modern Hebrew and Israeli literature in English and Hebrew. The literature, both poetry and prose, will illustrate the major ideas and trends of pre-State and contemporary Israeli thought.

Introduction to the Thought and Theology of the Hebrew Bible - 6 credits

Study of the Hebrew Bible text with selected readings illustrative of major theological concepts; reference to post-Biblical exegesis. Examination of the influence of the Bible and the method of exegesis in subsequent Jewish literature.

CREDITS

Hebrew Union College will grant 39 credits to those who have successfully completed the course work. The College is a member of the Middle States Association of Colleges and Secondary Schools, the North Central Association of Colleges and Secondary Schools, and the Western College Association. There is also a Consortium of American universities affiliated with the Jerusalem School. Students should consult with the faculty and administration of their school before enrolling to insure the proper transfer of credits.

ELIGIBILITY

1. Students must have successfully completed one year of college at an accredited college or university. A copy of the student's college transcript is required. If the student is just completing his first year of college, a letter from his dean or department head is required.
2. A medical examination.
3. A personal interview which will be conducted in the student's area by an HUC or UAHC representative.

DATES

The group will depart from New York June 19, 1974. The return flight to the United States may be made any time after May 22, 1975, with an optional stopover in Europe.

FEES

The cost is \$2500, based on present air fare. This includes tuition, international travel (New York - Tel Aviv and return), all scheduled travel in Israel, food, laundry, study, canteen money in the kibbutz.

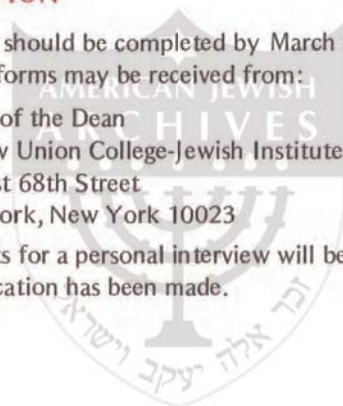
APPLICATION

Applications should be completed by March 25th.

Application forms may be received from:

Office of the Dean
Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion
40 West 68th Street
New York, New York 10023

Arrangements for a personal interview will be made after formal application has been made.

Mail form to:

Office of the Dean
Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion
40 West 68th Street
New York, New York 10023

Please send an application form for the HUC-UAHC College Year
on a Kibbutz to:

NAME _____

ADDRESS _____

TELEPHONE _____

COLLEGE _____

COLLEGE YEAR COMPLETED _____
(as of June, 1974)

TEMPLE AFFILIATION _____

היברו יוניון קולג
מכון לאקרא ולעתיקות

FROM:

The National Federation of Temple Youth
838 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10021, USA

and

The World Union for Progressive Judaism
13 King David Street
Jerusalem, Israel

PRINTED MATTER

Third Class

TO:

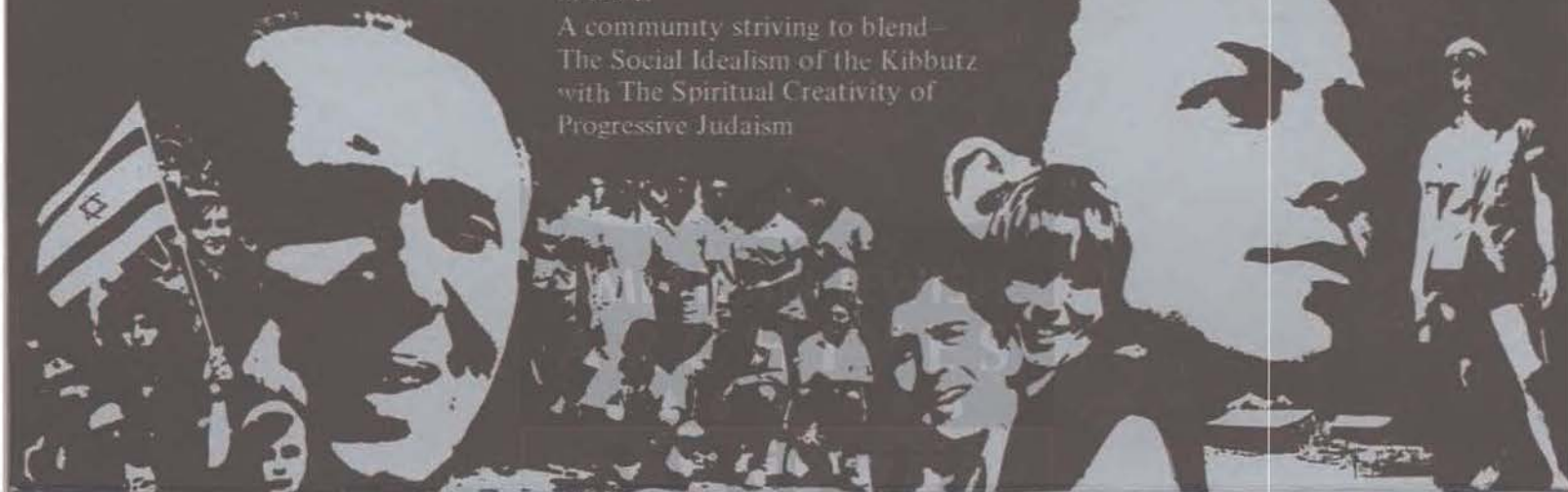
00493087 Y7
RABBI HERBERT FRIEDMAN
15 IBN GABRIEL ST
JERUSALEM ISRAEL

Announcing
Plans to Establish A KIBBUTZ

for
Progressive (Reform) Jews
in Israel

A community striving to blend—
The Social Idealism of the Kibbutz
with The Spiritual Creativity of
Progressive Judaism

**A REFORM KIBBUTZ
AN OPPORTUNITY FOR YOUNG PEOPLE**

from Israel, North and South America, Europe, Australia, South Africa (and whoever else wants to join)

TO FOUND the first permanent community governed by the principles of Liberal Judaism

TO CREATE

from the ground up their own society and life style rooted in social idealism and Jewish values.

In addition to the agricultural and industrial base characteristic of other kibbutzim, it is projected that the kibbutz will develop educational programs and institutions serving youth and adults from Israel and the Diaspora. Those who become members of the initial "garin," the "nucleus" of founders, will shape the program and make the decisions affecting their lives.

If interested in receiving more information on the Kibbutz for Progressive (Reform) Jews, please detach and mail:

(From U.S. and Canada, mail to:)
National Federation of Temple Youth
838 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10021, USA

(From all countries except US and Canada, mail to:)
World Union for Progressive Judaism
13 King David Street
Jerusalem, Israel

Please send information on Progressive Kibbutz.

Name _____
please print

Address _____

Birth Date _____
day month year

Sex _____ Today's date: _____

signature _____

Please enclose a brief biographic sketch specifying your education and background, previous experience in Israel, on a kibbutz, relationship to institutions of Reform Judaism, personal plans for the next few years (including summers), educational objectives, why you are interested in the Kibbutz for Progressive (Reform) Jews, what would be your personal goals for the community, etc.

Please also give names and addresses of others who might be interested in hearing more about this projected community.

INFORMATION FOR PROSPECTIVE CANDIDATES

WHO

is eligible? Young Jews from all over the world, born between 1951 and 1957 who meet the qualifications as determined by the organizing committee.

WHERE

will the kibbutz be located? Serious consideration is being given to the southern Arava. The Arava which extends from the Red Sea to the Dead Sea is Israel's last as yet undeveloped area. High on the priority list of Israel's development planners, it is a rugged beautiful wilderness which has responded extremely well to pioneer pilot projects in various crop and live stock farming. The Jewish Agency in Israel will assume responsibility for development of land and infra-structure.

WHEN AND HOW

will the program be implemented? Interested candidates will meet one another, study Hebrew, read about and discuss kibbutz living, Zionism, Israel and Jewish values. They will discuss plans for the settlement.

Local and regional groups will keep in contact with their sister groups through a central newsletter and correspondence.

Regional and national conferences will be arranged.

During the year there will be opportunities for candidates to spend time together on a kibbutz in Israel. There will also be special six month and one year preparatory programs on a kibbutz for interested candidates.

The 1974/1975 individuals and the first "garin" will spend six months to a year on the "mother" kibbutz which will be responsible for training members of the progressive kibbutz. In 1976 the first group will settle on the land.

During these years, Israeli candidates will be undergoing parallel preparation including Nachal (Kibbutz service of the Israel Defense Force) training.